

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

A lelkiismeret hatalma.

— Elbeszélés. —

Tamás — így hitták a becsületes ékszerész, ki Franciaország egy kis városkájában lakott, — egyszerű életet élő, munkás, takarékos ember volt, s így vagyonilag szépen gyarapodott és szép összeg pénzre tett szert. Azt azonban ne higyük ám, hogy a mellett, hogy takarékos volt, fukar is lett volna. Nem! mert különben a szegényeket, kik szükségökben hozzá segedelemért fordultak, — nem segítette volna. Magánosan állt a világban, — azaz dehogy magánosan; egy segéde, inasa is volt, ki már rég idő óta mindenese, megbízottja volt neki, a kivel megosztotta a nap terhét, a kivel majd alább mi is bővebb ismeretséget kötünk.

Tamásunk nem is gondolt már másra, mint hogy még hátralévő napjait csendes megszokott munkájával rövidítse. Ő már biztosan hitte, hogy a városban, melyben élete szebb napjait töltötte, nyugodtan hajthatja fejét az utolsó álmra, s hogy a szegények, kikkel életében jót tett, hála-könyek közt kísérik ki a sirhoz.

Szegény Tamás! mily másképp volt felőle megírva a végzet könyvében . . .

Ellenség pusztított Franciaország földén. Az ellenség már egész azon városig nyomult, melyben az ékszerész is lakott. A városban lakók elhatározták városukat a legvégsőig védeni. Fegyvert fogott minden ember, a ki erre erős volt, a ki honát szerette.

Tamás azonban arra öreg ember volt, hogy ő még fegyverrel álljon szembe az ellennel. Neki hát nem volt mást mit tennie, mint nyugodtan bevárni a dolgok hova fordulását. De a békés polgár ezt nem várta be. Borzalom fogta el egész valóját, ha rá gondolt a pusztításra, mit az ellenfelek egymáson elkövetnek. Annyival is inkább rettegett az ostrom kimenetelétől, mivel az ellenség — mint hallá — azon esetben, ha a várost neki fel nem adják, lakosai a fegyvert le nem teszik, — rommá löveti a várost.

Jobbnak látta hát a bizonyos halált kikerülni. Magához vette sok drága ékszereit, inasával együtt lóra ült, s az ellenségtől megszállott városból annak tulsó oldalán szerencsésen ki is jutottak.

Elutaztak biz ők. Nyakukba vették a vi-

lágot, s hogy biztosabb legyen utazásuk, csatlakozzunk mi is hozzájuk s kísérik őket fáradságos utjokban.

Utközben egy széles folyóhoz értek, melyen keresztül kellett menniök. A hidat, mely a folyón azelőtt keresztülvezetett, az ellenség egypár nappal előbb lerombolta. Itt sokáig tanakodtak: átmerjenek-e menni, mert a víz sebesen folyt és mély volt. De biztak jó lovaikban. Mielőtt azonban neki mentek volna, az ékszerész átadta inasának a táskát, mely tele volt drágakő- és pénzzel. Ezt azért adta át, hogy ezzel is könnyebb legyen s az átmenetelben ne legyen neki terhére.

Istenbe vetett bizodalommal neki indultak a folyónak. Elül ment Tamás, az ur, utána inasa. De nem értek még a folyam közepéig, midőn az ár Tamást lovával együtt elragadta. Ez segélyért kiált. Az inas, kinek erősebb lova volt s maga is ügyesen kezelte a féket, — utána ment urának — s az ár sodrából ki is mentette. Mikor már Tamás biztosabban érezte magát, legelső volt, hogy az inastól kérdje: „Drágaságaim megvannak-e!” E szavakra az inasnál mintegy varázsütésre felébredt a vágy — egyszerre nagy urrá lenni . . .

Epen a parthoz értek. Az inas kiugrat a szárazra. Urának lova, mely el volt fáradva, mikor a magas partra jutott volna, visszasett a vízbe gazdájával. Ekkor Tamás ismét segély után kiáltott.

Az inas, kinél a pénz volt, — látta ugyan, hogy ura a halállal küszködik, — de nem hogy kiségitette volna, sőt a kedvező alkalmat felhasználva — urának vagyonával elmenekült. A szegény ékszerész a hullámokban lelte sirját. Senki sem siratta meg, a diszes halotti kíséret is elmaradt.

Az inas ezután hajóra ült, Angolországba ment s ott egy városban letelepedett.

Itt kereskedést kezdett. Eleinte kicsinyben, nehogy hirteleni gyaropodása figyelmet gerjesszen s gyanura adjon okot. A kereskedés igen jól ment neki; gazdasága szemlátomást nagyobbodott, de ezt oly ügyesen tudta intézni, hogy senkinek sem tűnt fel.

Néhány év leforgása alatt egyike lett a városbeli legtehetősebb s leggazdagabb kereskedőknek. Az egész város azt hitte, hogy ez rajta Isten áldása, hogy ő gazdagságát

eszének, szorgalmának és szerencsésének köszönheti.

Ezután megházasodott. Elvette egy gazdag kereskedő egyetlen leányát. Vagyona szaporodása által tekintélye is emelkedett, s a városban közbecsülést nyert. Rövid idő múlva tisztviselő lett. Hivatalát pontosan és igazságosan vitte. Egypár év múlva polgármester lön. Ezen magas hivatalt oly buzgó lelkiismerettel viselte, hogy az egész város szerette, félte és tisztelte őt. De maga még sem volt megelégedve magával; mikor a legigazságosabb ítéletet mondta is ki, le nem csillapítható nyugtalanság szállta meg lelkét, mert úgy tetszett neki, mintha ura mindig szeme előtt lebegne, a mint a vízből kezeit fel-felnyujtva segély után kiált. Éjjelnappal örökös rettezésben volt, vádolta a lelkiismeret, hogy ő volt oka ura vízbefulásának; félt, hogy előbb-utóbb eljön az óra, a mikor bünös tette napfényre derül.

És a rettegett óra csakugyan meg is érkezett.

Történt ugyanis, hogy egykor a törvényszék előtt, melynek ő volt az elnöke, egy bünöst vallatának, ki azzal volt vádolva, hogy urát a csónakból, melyben kékjutazást tettek, — a vízbe vetette, maga pedig elmenekült. A tanukat kihallgatták, s minden oda mutatott, hogy ő gyilkos. A birák egyhangulag kimondták rá a halálos ítéletet. Csak a törvényszék elnöke nem szólt még, — neki kell megerősíteni a végzést, az ő szava lesz a döntő. A jelenlévők ráfüggesztették szemeiket, és feszült figyelemmel várták a szájából jövő ítéletet.

De ő néma volt, arcvonásai elváltoztak, szemeiből mintha megfagyott könnyesepek hullottak volna, s úgy ült az elnöki széken, mint a kőbálvány, mozdulatlanul.

Hosszu szünet után fölkelte, elhagyta az elnöki széket, a vádlott mellé állta, s így szólt a birákhoz:

— Önök szemléljék rajtam az igazság büntető kezét. 30 évig titkoltam bünömet, de tovább már nem bírom; erőt vesz rajtam a lélekismeret.

Ekkor körülményesen elbeszélte, miként engedte egykor jó urát a vízbe fuladni, s hogy ő volt oka halálának. Azután ekkép folytatá beszédét:

— Harmincz hosszú éven keresztül tö-

reked
mard
godt
midő
kellet
ben l
retem
szavá
lottná
nem l
gyeln
zonys
kezet
vagy
lem, l
mond

A
leirha
vallor
vélek
lyodv
mond
mincz
menti
is elle
mint

M
volna
megha
rende
után r
szerin
lákra,
több j

Ez
réscir
godt
mikor
harezo

Ily
kiisme
zei olt

M
A
U
Eg

rekedtem lecsillapítani jó cselekedetekkel a mardosó lelkiismeretet, de hiában, — nyugodt nem valék ez idő alatt soha sem. Most, midőn a halálos ítéletet oly ember felett kellett volna kimondanom, a kivel egy bűnben lélekzem: feltámadt mardosó lelkiismeretem, s úgy tetszett, mintha mennydörgő szavát szüntelen hallanám, hogy én a vádlottnál még bűnösebb vagyok. Tovább már nem bírom; érzem, hogy a Mindenható kegyelmére méltatlan vagyok, azért tanubizonyságot teszek előtte és az egész gyülekezet előtt, hogy én szántszádekos gyilkosa vagyok egykori uramnak, és most követelem, hogy a megérdemlett halálos büntetés mondassék ki rám.

A bírák és minden jelenlevők bámulása leirhatlan volt, mikor polgámeisteröknek eme vallomását hallották. Némely barátai úgy vélekedtek, hogy ő örült, meg van tébolyodva. De ő ennek határozottan ellene mondott. Mások úgy vélekedtek, hogy harmincz éven át folytatott jámbor élete felmenti őt a büntetés alól. Ő azonban ennek is ellenszegült, s kérte a halálos ítéletet, mint reá nézve egyedüli jótéteményt.

Mielőtt azonban az ítéletet kimondták volna — mivel sem felesége, ki már előbb meghalt, sem gyermekei nem voltak, — rendelést tett, hogy nagy vagyonát halála után nemes czélokra osszák fel, kivánsága szerint legtöbbet fordítsanak abból az iskolákra, a népnevelésre, — a melyektől legtöbb jót remélt az emberiségre.

Ezen rendelkezése után megújított kéréseire az ítélet végre kimondatott. Nyugodt lélekkel ment a siralomházba, hová mikor beért, megtörve testben is a nehéz lelki harcok sulya alatt, összerogyott s meghalt.

Ilyen nagy hatalma keblünkben a lelkiismeretnek, melyet belénk a Teremtő kezei oltottak.

Németh Gerő.

Tanulók himnusa.

Miként bájos pacsirta-dal
Az éjszülötte reggelen,
Ugy száll szívem fohásza föl
Eged felé, jó Istenem!

Könyörgve szent kegyért, Uram,
Ezért imádva esdezem,
S fohászdalomnak végszava:
„Oh áldj meg engem Istenem!”

S szivemből kérlek tégedet,
Szent fölségednek lábainál,
Ne hagyj magunkra, s általad,
Áldott legyen a nagy király,
Ki itt nekünk szövétnekül
Lobog a földi téreken,
S fohászdalomnak végszava:
„Áldjad meg őt jó Istenem!”

A hála hangján küldi föl
Szívem hozzád a hő fohászt,
Hogy boldogítsd szülőimet
S tartsd tőlök távol bűnt s a gyászt,
Derű körözze homlokuk,
A mig hálám fizethetem,
S fohászdalomnak végszava:
„Áldjad meg őket Istenem!”

A honfi-tűzack lángjai
Lobogva kérik tőled, Ég,
Az annyit szenvedt honra le
Áldásaidnak összegét.
Ne hagyd szenvedni azt soká,
Mi eddig volt, elég legyen,
S fohászdalomnak végszava:
„Áldd meg hazám és nemzetem!”

És áldd meg őket is, Uram,
A böles tanár-vezéreket,
A kik' keze a czél felé,
A műsák szent terén vezet,
Te adj majd hálajelt nekik,
A mit tán nem lehet nekem,
S fohászdalomnak végszava:
„Áldjad meg őket Istenem!”

Földváry István.

Az önfejű királyleány.

— Mese. —

Közi: *Rosenmeyer Lajos.*

Bégi idők előtt élt egyszer egy király, kit fiatal nejé egy leánykával ajándékozott meg; de a királynak kis gyermeke fölötti örömét nemsokára szomorúsággá változtatta nejének hirtelen történt halála.

Midőn a teremben a királyné az arany, virágokkal ékesített koporsóban már ki vala terítve, a király leányát karjaira véve letérdelt a koporsó mellé s azon fogadást tette, hogy nőtlen marad, és minden idejét a gyermek nevelésére fogja fordítani, míg nem országát örökölhetni fogja.

Be is váltotta szavát; így pl. midőn a gyermeket fürösztötték, aranykádba tették, melynek közelében két orvos állott, kik a fürdésre felügyeltek. A kád kristálytiszta meleg vízzel töltetett meg, melybe az orvosok egyike mindenekelőtt bemártotta ujját, hogy megvizsgálhassa: elegendő meleg-e a víz? miután ez megtörtént, a király abba egy kis üvegeséből néhány cseppet öntött, melyek a vizet oly illatossá tették, mintha valami rózsás tengerré változott volna át. És csak ezután hozták elő a király intésére a királyleányt; kit, miután megfürdött, az orvosok meleg kendőkbe takarva visszavittek bölcsőjébe.

Ily körülmények mellett a királyleány napról-napra szebb és nagyobb lőn, ugyanígy, hogy mindenütt csak a szép királyleányról beszéltek, az udvaroncok pedig, midőn nagyobb lett, mindenben csak kedvét keresték. Így tehát nem volt csoda, ha a gyermek makacssá lett, és végre csak saját akaratát akarta elismerni. Nemsokára a király egy nevelőnőt is adott oldala mellé, de ennek meghagyta, hogy soha rossz szót ne szóljon hozzá. Midőn pedig a nevelőnő őt egykor makacssága miatt megdorgálta, azonnal elbocsájtatott, és egy újat rendelt helyébe a király. Így történt, hogy a leány mindig önfejűbb lett, senki sem tehetett valamit kedvére és a legkisebb csekélység miatt is boszankodott és zsémbelt. Ezen önfejűsége miatt az egész udvar szenvedett; titkon panaszkodtak is az udvaroncok egymásnak, de nem a király előtt, mert féltek, hogy a nevelőnőéhez hasonló sorsban fognak részesülni.

Midőn a királyleány nagyobb lett, atyja is sokat szenvedett tőle, de ő mindazt türelmesen viselte; ellenkezőleg az udvaroncok, kik őt csak az „önféjű királyleány“-nak nevezték. — Minthogy pedig igen szép volt, sok királyfi és herezeg kérte meg kezét, de ő sokkal büszkébb volt, semhogy valamely férfiival osztotta volna meg

az örökségbe kapandó birtokot. Szobái legszebbek voltak a várban, kedvencz-szobája, honnan gyönyörű kilátás nyílt a közelfekvő erdőre, öröme és boszúsága volt egyszerűsmind. Ugyanis az erdő közelében egy kis házikó volt, melynek birtokosától, egy öreg asszonytól, kit a helység boszorkánynak tartott, már többször meg akará azt venni, de ez semmiképen sem akarta eladni, — míg nem végre erőszakkal elhurczoltatott onnan. A királyleány kívánatára most a házikó helyébe pompás nyári palotát építettek, hol ő nyáron át egyedül lakott udvarhölgyeivel.

A királyleány egyszer egy szép nyári estén, minden kíséret nélkül, az erdőbe ment. Kevéssel azelőtt udvarhölgyeire, később pedig udvari szabójára boszankodott, és most is az erdőben minden ellenére volt, — nem tetszett neki a csalogány éneklése, a szellő zúgása, — és így boszankodva mindig beljebb haladt, míg végre egy különös hely vonta magára figyelmét. Itt ugyanis egy körben kövek feküdtek, melyek először hosszú szakállu törpékké, aztán óriásokká változtak.

Borzadály futotta át a királyleány egész testét s el akart futni, de egy virág, mely éppen akkor nyílt ki, mintegy megvarázsolta őt, míg nem végre remegve leszakasztotta azt; — de alig történt meg ez, midőn lábai gyökérré változának a körben, gyönyörű haja tülevelekké, karjai ágakká, ő maga pedig karsu fenyőfává, hanem még ekkor is folyton boszankodott, — jobban és jobban, mint azelőtt soha sem. A boszorkány pedig, ki a királyleányt átváltozásánál kárörvendő kacajjal repülé körül, bagolylyá lett, és a fiatal fenyőfára repülve, „kuvik! kuvik!“ hangjával beharsogta az erdőt.

Midőn a királyleány nem tért vissza várába, a király szolgákat küldött ki keresésére, de ezek őt nem találták meg. Erre a király nagyon szomorú lett, és napjait teljes visszavonultságban azon nyári palotában tölté. Innen egykor sétálni ment az erdőbe, hol egyszerre megállott, — mert úgy tetszett neki, mintha leánya hangját hallaná.

E hangot követve, végre egy fához ért, mely alá leült és hallgatózott. Ekkor még inkább meggyőződött előbbi sejtelmének

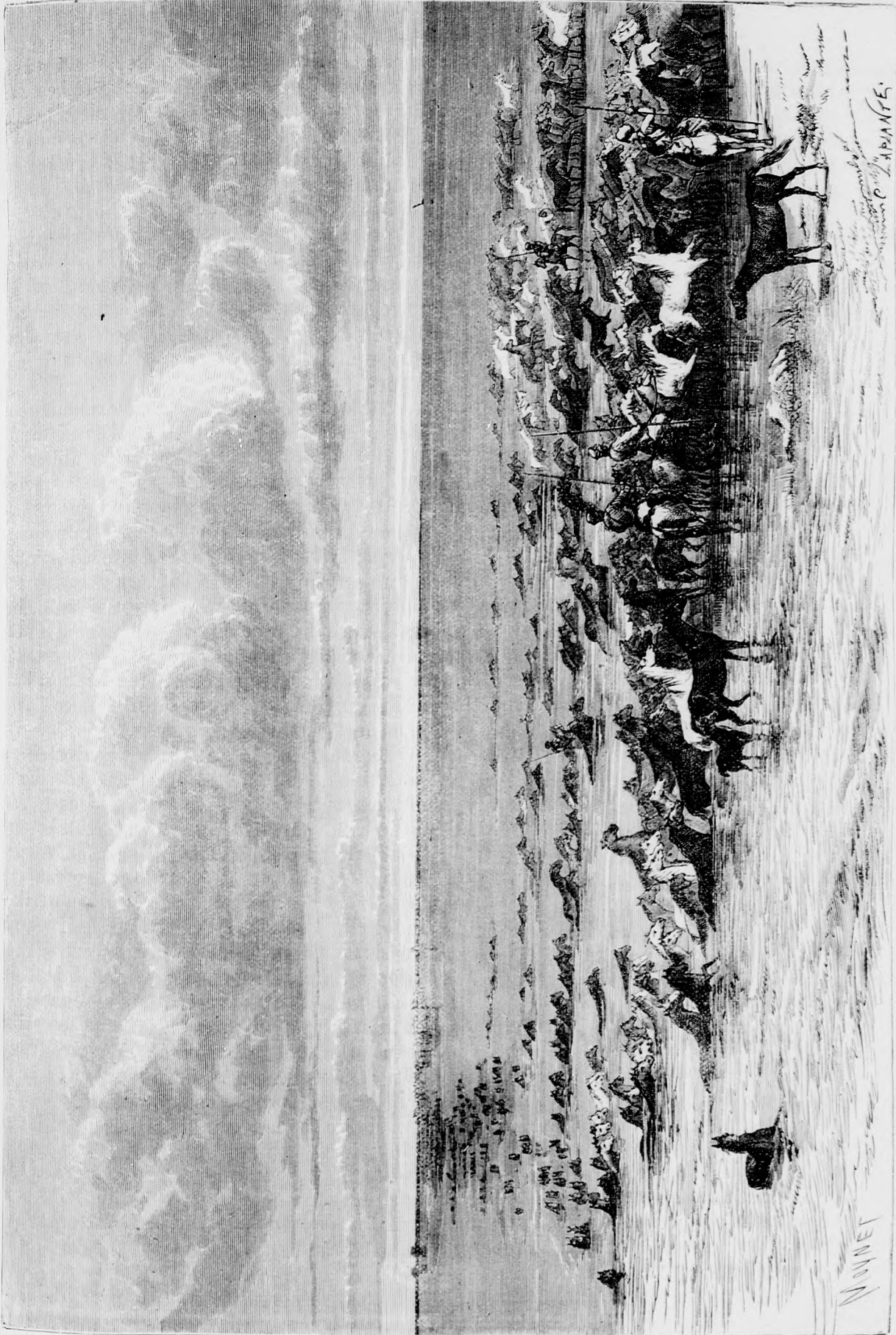
bái leg-
szobája,
zelfekvő
gyszer-
egy kis
gy öreg
ánynak
t venni,
dni, —
oltatott
most a
t építet-
udvar.

p nyári
erdőbe
ire, ké-
kodott,
re volt,
neklése,
va min-
különös
ugyanis
először
ásokká

y egész
g, mely
rázsolta
asztotta
n lábai
önyörü
o maga
g ekkor
jokban,
y pedig,
örvendő
t, és a
kuvik!

vissza
ki kere-
g. Erre
napjait
ri palo-
ment az
— mert
hangját

hoz ért,
or még
lmének

Ló usztatás a Volgán. (Lásd szövegét a 342. lapon.)

valóságáról és nagyon örült, hogy végre megtalálta leányát. Miután pedig már igen öreg volt és érezte, hogy nemsokára meg fog halni, kérte udvaronczeit, hogy halála után temessék azon fa alá az erdőben, mi meg is történt.

Sirja felett még ma is hallható leányának boszankodó hangja és egy nagy bagoly-nak időnkinti „kuvik! kuvik!” kiáltása.

Dalos erdő.

Vig madárcák fütyölése
Csattog a sűrű erdőbe;
Lombos fáknak dús árnyékát
Az erős nap sem töri át.
Sárgarigó szép éneke
Kihallik a zöld mezőre;
Kis pacsirta reá felel
Büvös-bájos énekével.
Kakuk is szól néha-néha,
Az erdő viszhangoztatja;
Csiz, veresbegy és zöldike
Mintha együtt versenyezne.
Fülemile egy bokorban
Eldalolgat méla-busan, —
Talán hű párját siratja,
Melyet elragadt a héja.
Vadgerlicze fészékben ül
Apró tojásán egyedül,
Mig párja a mezőre jár
És élelemmel haza száll.
Mikor a nap lehanyatlik,
A hangverseny is elhangzik;
Elnémul az erdő tája,
S megkondul az est harangja.

Sólyom Jenő.

Lóusztatás a Volgán.

(Képpel.)

A Volga mellékén számos nomád (vándor) néptörzs él, melyek mind az ugynevezett mongol vagy töröktatár népcsaládhoz tartoznak, s így némileg nekünk is rokaink. Ezek között leghatalmasabbak, legvitézesebbek és legfüggetlenebbek a kalmukok. S ámbár orosz területen laknak, függetlenségüket mégis megtudták őrizni. Az a könnyűség, melylyel egyik helyről a másikra költözhetnek, és az a kevés szükséglet, mi-

vel naponkint beérik, képessé teszi őket arra, hogy függetlenségüket megőrizhessék; ők nem igényelnek egyebet a földtől, csak legelőt szellábu lovaik számára, mert a ló a kalmuk egyedüli vagyona, gazdagsága és fenntartója. Ők szeretik, birják és gyakorolják is a szabadságot.

Oroszország számos tapasztalatból tudja, hogy ha leigázná őket, azonnal Közép-Ázsia sivatagjaiba száguldának vissza, tehát megelégszik azzal, hogy adót fizessenek, mely többnyire lovakból áll, — s minden módon magához édesgeti a kalmuk fejedelmeket.

A kalmukok, mint minden nomádnép, kitűnő lovasok; s lehet mondani, a bölcsőből egyenesen a ló hátára ülnek. Mikor a fejedelem valami előkelő vendége tiszteletére lovasjátékot rendez, bámulatosabb mutatványokat láthat ott a néző, mint bármelyik híres lovartársulat műelőadásainál. Az különben nem is csoda! A kalmuk gyermek, a mint a földön mászkálni tud, ha csak szerét ejtethi. juhra vagy kutyára ül; három-éves korában anyjával vagy testvéreivel órákig lovagol; nyolcz-éves korában pedig már kész lovas, s tizenkét éves korában megüli már a vadlovat is.

Legmeglepőbb látványt nyujtanak a szelidített, félvad és egészen vad lovak, mikor gazdáik a Volgán keresztül úsztatják azokat. Nehányan a kalmukok közül hosszú kötelekkel vannak ellátva, azoknak végére valami súlyos tárgy, óngolyó, vagy vas van kötve. Ez éppen olyan, mint a dél-amerikai indiánok „lasszó“-ja, vagy a mi csikósaink kötele, melylyel oly bámulatos ügyességgel kifogják a ménesből a megjelölt szilaj csikót, csakhogy ők hurkot csinálnak a végére; — ez is arra szolgál, hogy a fékezhetlen szilaj lovak után dobva, azoknak nyakára vagy lábára tekergőzik, és megállásra vagy megbukásra kényszeríti azokat.

Midőn a megrémült állat megáll, egy bátor legény hirtelen hátára veti magát és a végtelen homoksvatagon a folyam felé száguld. A megfékezett nekidühült ló mindenkép szabadulni akar, a földre veti magát, ágaskodik, a pusztaságon tova repül, mint a szél, — mind hiába! a kalmuk erősen tartja magát rajta. Ha egy ideig így összevissza nyargalta a pusztát s jól kifáradt,

szilajsága meg van törve s engedelmesen hagyja magát a folyam felé vezetni, s nyolcz-tiz ilyen vezérlő után az egész nagy ménes a Volgába rohan. Egy darabig hosszú sorban gázolnak egymásután, de midőn lábaik többé nem érik a víz fenekét, felbomlik a rend. A lovak igen gyorsan usznak, és alig telik bele egy negyed óra, míg a folyam tulsó partjára érnek, elől vezérelve, hátulról meghajtva, kergetve, — s így az egész nagy, sok szászlóbólálló ménes kénytelen a rá erőszakolt utat megtenni.

Képiükön az ilyen ló-usztatás van bemutatva. Az úszó, prüszkölő, horkoló, nyerítő lófejek jókora területen ellepik a Volga felületét s mily örömmel ugrálnak, ágaskodnak, midőn a parthoz közeledve ismét szilárd alapot éreznek lábaik alatt!

Khinai-temetés.

(Képpel.)

A khinaiak is, mint nálunk szintén, — sokféle kifejezéssel élnek, ha azt akarják mondani, hogy az ember meghalt. Azt mondják, „nincs többé, elköltözött, elvált, az égbe szállt“ — stb., — tudniillik a meghaltak rangja és állása szerint. Ha egy császár meghal, azt szokták mondani, hogy „összeomlott“. Az uralkodónak halálát iszonyu eseménynek tartják, melynek viszhangja csak azon robajjal hasonlítható össze, mely például egy hegy összeomlásakor támad.

A családbeliek a halál napjának reggelén gyászba öltöznek, azaz: fehér süveget tesznek fejükre, s fehér vászonövkötik át derekukat. A khinai szokások mindenben egészen eltérnek az európaiaktól, s így ott a gyász színe is nem fekete, hanem fehér.

Mihelyt a holttest a koporsóban nyugszik, a halott rokonai és barátai bizonyos meghatározott órában beállítanak a halottas házhoz sirni és fájalmukon ez által kömlyíteni. A férfiak és nők külön szobákban gyűlnek össze.

Mielőtt a sirás ideje a meghatározott órával elérkeznék, theáznak, dohányoznak, fecsegnek s oly vígan nevetgélnek, miszerint aligha sejtené valaki összejövetelük szomorú okát. De midőn a halott legközelebbi rokona kijelenti, hogy a sirás-rivás órája közeledik, nagykomolyan körülállják a koporsót, de

azért még mindig társalognak és dohányoznak. Mikor aztán a jel megadatik, egy pillanat alatt minden arcz a legmélyebb szomorúság kifejezését ölti magára. A halottat a leggyöngédebb szavakkal költögetik, hívogatják, mindenki zokog, sir, sőt igazán könyvet is hullatnak. Ez emberek oly természetlően jajveszékelnék, hogy egészen vigasztalhatlanoknak tarthatnók őket, ha nem tudnók, hogy az egész csak betanult komédia. Mert a mint ismét jel adatik, a könyforrás, mintha csak egy csap fordításával elzárták volna, rögtön kiapad. Először a férfiak, azután a nők járják körül a koporsót, bezzeg van jajveszékélés, ordítás, zokogás — valóban szomorúság szállja meg az idegen lelkét, ha e természetlen, undok tetetést látja. Náluk csak szerfelett ritkán találhatunk valódi őszinteségre és szívjóságra.

A khinaiak a holtak mellé mindenféle élelmi szereket szoktak tenni, s fényes lakomákat rendeznek számukra. Az ételeket a ravatal elé rakják, a meodig a koporsó a házban van, későbbben pedig a sirra helyezik azokat, s tovább nem törődnek vele.

Ezen különös szokást egy művelt mandarin ekkép magyarázta meg az öt kérdező európai utazónak: „Mi ezáltal csak rokonaink és barátaink emlékét akarjuk meg tisztelni, s bizonyosságot tenni arról, hogy emlékezetünkben élnek s most is épen oly örömmel szolgálunk nekik, mint életökben. Ki lenne oly balga azt elhinni, hogy a holtaknak ételre van szükségök? Persze a tudatlan ember sok esztelenséget összevissza beszél az ilyen dolgokról, de csak a miveletlen és babonás nép.“

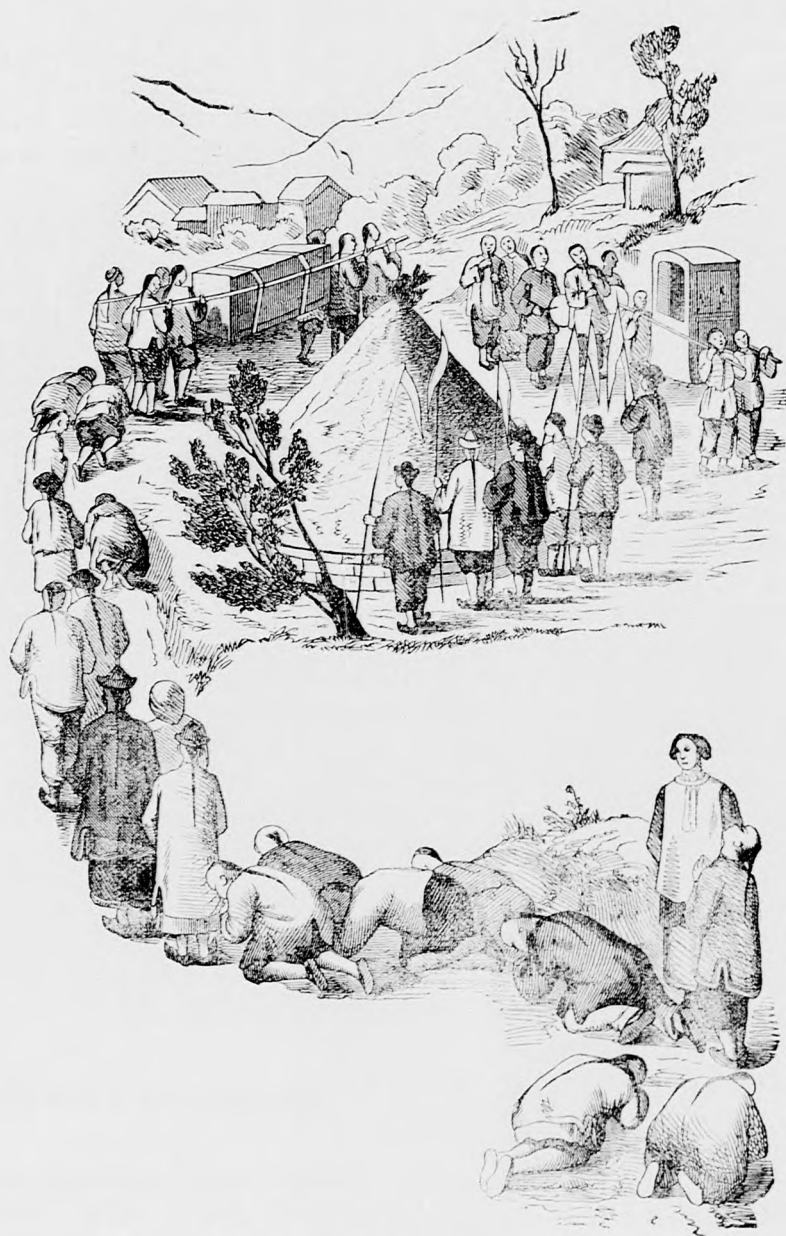
Tengerszem a Kárpátokon

(Képpel.)

Frisen, kedves ifju barátim! Nyergeljük meg szívárványszárnyu, napsugár-sörényü tündérlovunkat, s szálljunk — hová? — Afrikába? — Amerikába? — Ausztráliába? — Nem, — most nem megyünk oly messzire, — szálljunk fel a magasba s ereszkedjünk le kedves, drága hazánk legszebb, legregényesebb vidékeinek egyikére, a szepességi Kárpátok azon részére, hol ama nevezetes *öt tó*, melyeket „tengerszemnek“ neveznek, mint

megannyi csodaszerű tündér-tükör diszlik a rengeteg hegyormok között 6121 lábnyi magasságban, s a leggyönyörűbb látványok egyikét nyújtja. Nyár derekán seregesen zarándokolnak ide a közel fürdők és vidékek lakói, gyönyörködni a természet nagy-

most is a nép közt. Azt állították, hogy ezen tavak feneketlen mélységűek, s a föld alatt összeköttetésben vannak a tengerrel, s ha a tengeren vihar van, akkor erősen hullámoz a tó vize s zavaros lesz. sőt hajótöredékeket is vetnek fel hullámai! — A

Khinai temetés. (Lásd szövegét a 343. lapon.)

szerűségében, melynek az itteni óriási sziklatömegek közötti komoly méltóságát szeliden enyhítik a tengerszemek tükörsíma habjai.

E tavacról sokféle monda és rege él még

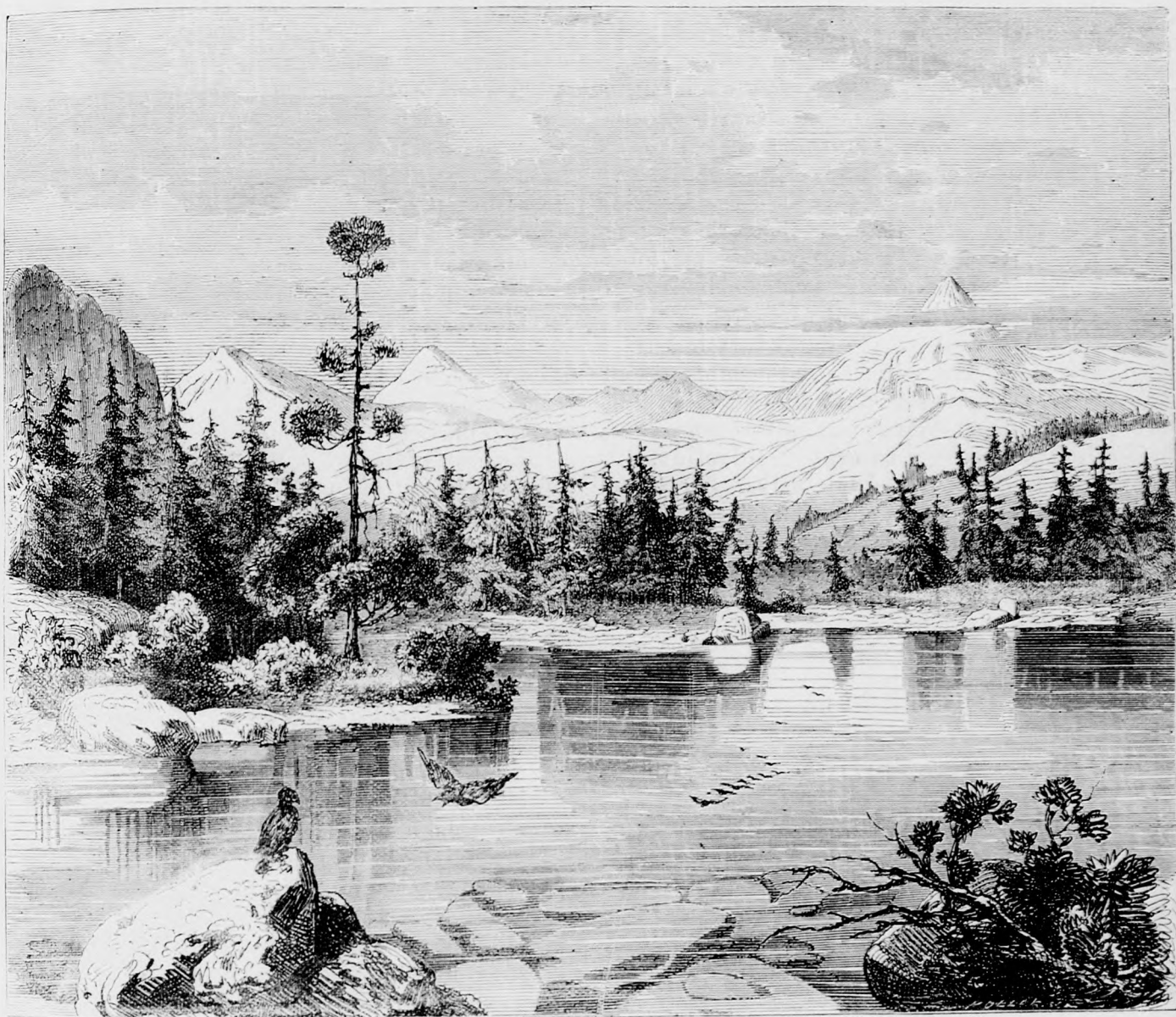
hegyek tündérei ide járnak fürödni, s néha a tengeri habléányok is látogatoba jönnek hozzájuk, s akkor oly bűbájos dalokat zengenek, miszerint az, ki egyszer halotta, soha sem feledi többé, s ha fiatal, egy

év múlva meg kell halnia, — az epezető vágy kiszáritja szívét. — — —

De itt vagyunk már a legnagyobb, ugynevezett „vörös tó“ partján. Bámulatos, milyen sima a tükres milyen kristálytisza, jéghideg a vize, — mert jéghideg az a nyár leghevesebb időszakában is. — Vajjon hát a

soha el nem apadó kristály-hullámaival; máskülönben számos forrásból is bugyog fel a víz, s ez is mind a tavak felé veszi útját.

Ezen tavak vize, ha belenéz az ember, tiszta zöldnek látszik, kivéve ama kettőt, melynek nagyobbikát „vörös tónak“ neve-

Tengerszem a Kárpátokon.

szép tündérhölgyek nem fáznak-e, mikor benne fürödnek? — — E víz egyszersmind igen kellemes, üdítő ital, mert a hegyormok völgytorkolataiban a hó soha sem enyészik el egészen, az olvadási víz folyvást a tavakba szivárog, s ez látja el nagyobbbrészt

zik; ennek vize rubinpiros színt mutat, de ha meritünk belőle, szintén tiszta, mint a kristály; ez csodálatos, nemde? — s mégis oly igen egyszerű e csodának megfejtése; a tavak medenczéi tiszta kősziklából állnak, a zöldes gránit medenceze zöld színt kölcsönöz

a viznek, a vöröses színü egyéb könemü pedig pirosat, mert tetemes mélysége daczára *fenékiig átlátszó* e tiszta víz.

Mellékelt képünk a „vöröstó“ nevü tengerszemet tünteti fel, melynek partjain igen dusan tenyésznek a havasi növények, s olyan az, mint egy smaragddal szegélyezett rubin; ott még fenyőfacsoportokat is találunk, feljebb már vége van a szálfáknek, ott már csak imitt-amott tengődik a kúsz-fenyő és a gyalogfenyő, s helyenkint megint, néha a hó közvetlen szomszédságában dús, sűrű fekete vagy vörös afonya bokrokkal fődött helyek vannak, mi julius elején igen kedves látványt nyújt, mert az afonya örökzöld dús lombzatát akkor sűrűn tarkázzák fehér, apró virágai, s egyszersmind most kezdenek érni tavalyi bogyoí, melyek a hó alatt minden baj nélkül kiteleltek.

S lássátok, kedves fiatal barátim, itt, a Kárpátok csucsain is találkozunk hazánk szép zászlajának hármasszínével: zöld lombzat-, fehér virág- és piros bogyókból, összeállítva, — s ha ezt megpillantjuk, ott-fenn az örökös hó birodalmában, oly közel a fellegekhez, nem kiáltunk-e szívünk mélyéből: „Éljen a haza!“ — s az ős Kárpátok gránit sziklafalai ezerszeresen visszhangoztatják lelkünk legbensőbb mélyéből fakadt kiáltásunkat.

Hogy sült ki az igazság.

— Mese. —

Volt egyszer egy gazdag ember, a kinek volt egy fia, kit — midőn felnőtt — elküldött a világba, hogy szerezzen magának ismereteket s legyen belőle mivelt, tudományos ember.

Pénze elég volt a fiúnak, de azért ő csak gyalog utazott, — talán azért is, mert még akkor hire sem vala a gőzkocsinek és a gőzhajónak.

Csak megy, csak megy, — egyszer több napi utazás után találkozik egy szegény tanuló-ifjával, a ki szintén világot próbálni indult. Beszédbe elegyedtek, s egymással csakhamar barátságot kötven, együtt folytatták az utazást.

A mint így egypár mértföldyre haladtak, az út mellett egy fényes börtáskát találtak, mely tele volt még fényesebb ara-

nyakkal; megolvasták a talált kincset, — hát épen ezer darab aranyat tett az.

Ekkor a szegény tanuló-ifju így szólt társához:

— Osszuk fel magunk közt e kincset két egyenlő részre, mert együtt találtuk azt.

Hanem a másik, ki álnok szívü vala, ekkép felelt:

— Nem ugy, barátom! E kincsből mind-egyikünk vegyen annyit, a mennyi mostani szükségünkre elegendő, a többit pedig rejtjük el valami biztos helyre. Ha később pénzre lesz szükségünk, ismét hozzá nyulhatunk, — így a kincset lassan mind elhordogattuk, a barátság is tovább fenn fog állni közöttünk, sőt méginkább megszilárdul.

A tanuló engedé társa beszédének. Mind-egyik kiolvasott a maga részére tíz darab aranyat, aztán a többit elásták egy magas, könnyen felismerhető tölgyfa tövébe, — s egymástól bucsút véve elváltak, mert mind-egyiket másfelé vitte útja.

Ez eset után nem sok idő múlva a gazdag ifju visszatért utazásából, s első gondja is az volt, hogy fölkeresse a magas tölgyfát, s az oda elrejtett kincset titkon kiássa és hazavigye.

Hanem egyszer már a szegény tanuló is pénzre volt szüksége. Azt gondolta tehát magában, hogy elmegy és néhány darab aranyat magához vesz az elásott kincsből; de mégis jobbnak találta, ha társával is tudatja szándékát. Meglátogatta tehát a gazdag ifjut s mondá:

— Nekem egy kis pénz kell; légy szives, jöjj el velem a tölgyfához, nehogy azt képzeld magadnak, hogy én megcsaltalak, s még utóbb, engem vádolj. Légy jelen, s te is végy el annyit, a mennyit én.

Elindultak tehát mind a ketten, s a fához érve, hozzáfogtak az ásáshoz, — hanem akármennyit ástak, bizony csak azt látták: hogy kincs — nincs!

Az álnok ifju, ki a kincset már régen hazaemelte, kétségbeesetten kezdé mellét verni, haját tépni, hogy rútul meg van esalva, s a szegény tanuló tolvajnak, rablónak kiáltotta. Ez váltig esküdözött, hogy ő ártatlan, nem tolvaj, — de a másik annál hevesebben állította, hogy csak ő lehet a bűnös, sőt bíró elé vitte az ügyet és a sze-

gény tanuló bevádolta, a bíró előtt elbeszélvén a dolgot, de természetesen nem úgy, a mint igazán történt.

A szegény tanuló mit sem sejtvén társának álnokságáról, a bíró előtt is ártatlannak vallotta magát.

A bíró nem tudta elgondolni melyik félnek van tulajdonképen igaza, — azért ezt mondá:

— A felperesnek be kell bizonyítani, vagy valami jellel kimutatni, hogy a vádlott csakugyan bűnös.

— Az legkönnyebb, — felelé a gazdag ifju; — még a fa is, melynek tövében a kincs volt, állításom mellett fog bizonyítani.

A bíró eztán elbocsátá őket, meghagyván nekik, hogy ekkor meg ekkor jelenjenek meg a tölgyfánál — végtárgyalásra.

A gazdag ifju hazamenvén, kérte atyját, legyen mellette társa ellen bizonyosság, — a kitűzött időre — ha netalán a fát megkérdezik — rejtőzzék a fa odvába, s ha a bíró kérdez, adjon feleletet a fából és bizonyítsa, hogy csakugyan a tanuló a tolvaj.

— Fiam, — mondá az atya, — ennek aligha lesz jó vége; inkább valld be tetteled nyíltan, — még nem késő, — nem szorultál te arra a pénzre.

De a gögös, pénz-sovár ifju erről mit sem akart hallani, s midőn rimánkodása nem használt, végre fenyegetőzni kezdett, úgy hogy gyengelelkű atyja utoljára engedett, és a tárgyalás napján bebújt a tölgyfa odvába.

A kitűzött órában a bíró, esküdt társaival, szolgálival és a két ifjuval megjelent a helyszínén. A gazdag ifju itt ismétlé vádját, — mire a bíró ünnepélyesen kérdé, a fa felé fordulva:

— Igaz-e, hogy a tanuló orozta el innen a pénzt?

És oh csodák csodája, — a fa tompa hangon megszólalt:

— Igaz! . . .

Hanem a bíró nem esett ám a feje lágyára, — mindjárt gondolta, hogy itt valami csalárdság lappang, s hogy a nyulat kiugrassa a bokorból, megparancsolá szolgálainak:

— Hordjatok össze rőzsét, rakjátok körül ezt az ördögös fát és gyujtsátok meg.

Alig telt bele néhány perc, az összehor-

dott száraz rőzse lobbot vetett, s a lángok mohón kezdték nyaldosni az odvas tölgyfa derekát és galyait, hogy csak úgy sistergett és ropogott.

Az oduban fülelő öregnek nagyon melege kezdett lenni, s midőn már nem állhatta tovább a dicsőséget, toroka szakadtából elkezdett kiabálni:

— Segítség! Megfulok! Megsülök! Segítség!

A szolgák e kétségbeesett hang hallatára gyorsan széthányták az égő rőzsét, s a fa belsejéből kihúzták a szörnyen izzadó öreg, ki most egész bűnbánattal bevallotta a dolgot.

Az igazság ekképen a szó szoros értelmében „kisült,” vagy inkább „kisüttetett!”

A bíró a vétkeket szigoruan megbüntette, a kincset pedig átadta a szegény tanulóknak, a kinek most már többé nem kellett küzdenie az élet bajaival.

. . . A gonosztett előbb-utóbb napfényre derül, s a bűnös elveszi méltó büntetését.

Közli: Németh Gerő.

Ne higy az álomnak!

— Egy kis kaland. —

Mindig voltak, vannak, s tán lesznek is — oly emberek, kik az álmoknak különös jelentőséget tulajdonítanak, kik nem ismervén a testnek szervezetét és az agyvelő működését, természetesen nem is képesek az álmok okát felfogni.

Ilyen álmofejtő és hívő uri ember lakott a Rambuteau-utczában, Párisban. Ez egy nap reggel felébredvén, azonnal elbeszélte nejeinek, hogy ő az éjjel azt álmodta, miszerint lakásának valamelyik részében van egy titkos falszekerény, mely roppant értékű kincset tartalmaz, és ezen kincs épen neki van szánva, — keresse meg s az övé lesz.

De neje nem tulajdonított annak semmi fontosságot s ezt a megjegyzést tette: „ezen álm bizonyára az elefántesont-ajtó jött be,” — mert az arabok azt mondják, hogy azon álmok, melyeknek semmi jelentőségök nincsen, az elefántesont-ajtón jönnek be, a jelentőséggel bírók pedig szaru-ajtón.

M. ur sem gondolt többé ezen álomra, legalább azt mondá. — Hanem midőn este

lefeküdt és elaludt, megint ugyanazt álmodá, mert bizonyára azon gondolattal aludt el, — sőt mi több, azt is megálmodta, hogy ő már fel is lelte ama titkos rejtekhelyet, — csak azt nem tudta: hol? — s roppant kincset talált benne.

Most már nem volt nyugta, — felkelt, elővett egy kalapácsot s végig kopogtatta vele a szobák és az egész lakás falait, átfürkészte az egész lakosztály minden zegezugát, de nem talált semmit.

Hanem az nem riasztá őt vissza, újra kezdé a vizsgálatot, újra megkopogtatta a szobák falait, s ime! — siker jutalmazá fáradságát: az egyik szobának szögletében sajátságos üres hangot vett észre, — még figyelmesebben hallgatózott s erősebben kalapált, és — nemcsak üres, de ezüst hangot is hallott, — még egy ütést tön, s a csengő érezes hang ismétlődött.

M. ur álma által felesigázott dus képzelmében már rendkívüli gazdagnak vélte magát e pillanatban, s szemei az örömtől csak úgy sugárzottak.

Azonnal elhitta nejét, hadd legyen jelen álmának valóságánál.

És azonnal hozzá is fogott a falnak kibontásához, s néhány erőteljes kalapácsütés jókora nyílást rögtönzött a vékony falon; M. ur mélyen benyujtván kezét, rövid kutatás után egy rakás ezüst kést, kanalat, villát, sótartót, stb. huzott ki onnan.

Az érdeemes házaspár, meggyőződven a kincsnek jókora értékéről, legokosabbnak vélte az egészre a legmélyebb titoknak nem is fátylát, — hanem ponyváját borítani; gondosan bezárták a kincses szobának ajtaját, saját szobájukba vonultak, hogy ott háborítlanul beszélgessenek jövőbeni fényes terveikről.

Hanem kis idő múlva erősen megrántották az előszoba csedgőjét; — M. ur meglepetve ezen szokatlan, lármás csengetés által, személyesen kisietett s felzárta az ajtót.

Egy dúlt arcú, izgult, pihegő férfit pillantott meg, ki nyugtalanul kérdé:

— Ön M. ur, ki ezen szállást birja?

— Igen, uram!

— Akkor hát ne vegye rossz néven, ha azt mondom, hogy itt önnél tolvaj tartózkodik e pillanatban.

— Hogyan, uram! Egy tolvaj? — —
— Igen, igen, tolvaj! Önnek falát törte át, hogy ezüst készleteimhez juthasson, melyekből egy csomót ki is szedett...

Midőn a szomszéd ezt mondá, az álmokban hívü urnak arcza rettenetes hosszú lett; — ő ugyan azonnal őszintén megmagyarázta a dolgott, hanem a szomszéd nem volt hajlandó azt elhinni, s így perpatvar, költéség és kellemetlenség lett belőle — böven — —

M. ur azon idő óta nem hisz az álomnak.

Dehogy kell nekem!

(Képpel.)

A farkas egyszer egy falu közelében csavarogván, szelindek komájával találkozék.

— Jó napot, koma! — szolítá őt meg a nagykomolyan lépdelő szelindek, — ejnye be régen láttalak! Hol jársz, hogy vagy? —

— Bizony nem a legjobban, a mint látod, koma; ruhám kopott, gyomrom üres,

csizmámnak nincs talpa, de — van jó kedvem böven; s időm is van elég a sétálásra. Hanem neked nagyon jó dolgod lehet, szelindek koma; teringette! milyen fényes kalapod van, s milyen kövér vagy! Ruhád, csizmad — minden uj és fényes! —

— Tudod mit, koma, — szóla a szelin-

dek, — csak tőled függ, hogy neked is épen olyan jó dolgod legyen, mint nekem. Az én gazdám udvarában épen most egy házőrző-eb állomás üresedésben van; lásd, ha én ajánlanálak, gazdám mindjárt megfogadna téged.

— Hm! S mi lenne a teendőm?

— Hát nappal alszol, és éjjel őröd a házat; hiszen te is tudsz ugatni, ha idegen közeledik, szabad lakást kapsz, és enni a mennyit akarsz. Na, jer velem koma!

— Szívesen! Itt a kezem! —

Kezet fogtak s beszélgetve tovább haladtak.

Egyszer csak megállt a farkas és figyelmesen nézi komája nyakát.

— Megállj csak, koma, — szóla; — mirevaló az a szíj azzal a rézlemezzel nyakadon?

— Hát arra, van gazdám neve vésve; különben azt jól tudod, hogy minden ember nyakravalót visel most.

— Tudom hát, — de mirevaló az a vas-karika rajta?

— Az? — Hát tudod — néha lánczra kötnek, — az a karika arra való.

— Mit? Lánczra kötnek? —

— No hát! Te is kapsz olyan nyakra-valót; csak hogy a házőrző ebet éjjel szabadon bocsátják.

— Én is kapnék olyat? Jaj! dehogy kell nekem a te jó életed! dehogy kell! Inkább éhezem, szomjazom, — de szabad vagyok! —

És ezzel farkas koma minden búcsúzás nélkül elszaladt, s ott hagyta nagytekintélyü szelindek komáját a faképnél.

Kis köszöntő.

Anyám nevenapján.

I.

Szép nevednapjára
Mit óhajtsak vajjon?
Téged az egészség
Soha el ne hagyjon.

Nyugalom galambja
Búgjon körülötted;
Boldogság zenére
Daloljon fölötted.

Áldás és szerencse
Legyen teljes életed:
Szívemnek mélyéből
Ohajtom ezt néked.

II.

Piros rózsza legyen,
Édes anyám, kedved;
Ne ismerje a bút
Távollról sem kebled.
Egészségnek tartson
Karja téged mindig;
Isten-áldás hulljon
Rád egész a sirig.
Oszóljék el gondod
Zúgó zivatarja;
Állandóan zengjen
Lágy vigszágod hangja.
Irigységnek soha
Ajka meg ne marjon,
Angyal-szíved folyvást
Nyájas békét kapjon.
Aldott legyen élted:
Menny vagy egy tündéerkert.

III.

Legyen élted
Ártatlan bárányka;
Pompás tanyád
Zöld mező viránya.

E szép virányt
Gazdag remény szőjje;
Folyja át a
Jólét levegője.

Ékesitse
Bájjvirágok serge;
Piros öröm
Rózsáinak ezre.

Hassa át vig
Madarének árja:
A boldogság
Zengő pacsirtája.

Ragyogjon rá
A hit tiszta napja
S öntse le a
Szeretet harmatja.

Csörgedezze
Kristály vizárjával
Fris egészség
Szűz patakja által.

Mosolyogjon
Reá a hű béke
Égboltjának
Felhőtelen képe.

S éltedre, ez
Ártatlan bárányra,
Hulljon mindig
Az égnek áldása.

Városov Mihály.

Mulassunk.

Kötélugrás.

A kötélen ugrás hasonló az abronceson ugráshoz, csak hogy annál könnyebb. A kötélnak, melyet e végre használnak, oly hosszúnak kell lenni, hogy a földig leérjen, midőn a játzó két végét kezében tartva, válla magasságáig emeli fel. A kötéel közepét körül szokták tekerni zsineggel vagy valami szövettel, hogy annál jobban lengésbe lehessen hozni és egyszerismind a kopástól

alatt. Hogy kényelmesebb legyen, a kötéel két végéhez foggantyut lehet erősíteni.

Mig az előbb előadott kötélen ugrás csak egyeseknek szerez mulatságot, addig a nagy lengő kötéel egy egész társaságot mulattathat. Két játzó megfogja a kötéel két végét. Ennek 12—16 láb hosszúnak és $\frac{1}{4}$ vagy $\frac{1}{2}$ küvelyk vastagnak kell lenni. A kötéel tartó gyermekek a kötéel vállukig emelik s oly lazán tartják, hogy középe a földig érjen. Ha a kötéel lengésbe hozták, a játzó-társak egyike oly közel áll, hogy a kötéel arca előtt suhanjon el. Közvetlen az ellengés után azon helyre fut, hol a kötéel a földet szokta érinteni s mihelyt a körülengésnél ez hozzá közeledik, mindkét lábával egyszerre felugrik, hogy a kötélnak szabad átmenetet engedjen. A ki ezt habozva vagy hosszadalmasan teszi, maga a lengő kötéel által lesz megbüntetve, mert hátára elkerülhetlen ütést kap.

Farkas van a veremben.

Haj lapula, lapula,
Kerekesi széna,
Utezu bizony lobbót vessünk,
Gonosz farkast törbe ejtsünk —
Guggolj le!

Egy gyermek leül a földre, s ez aztán a farkas; — a többi egymásután körben sétálva éneklí a fentebbi kis dalt. — Midőn azon szavakra jön a sor: Guggolj le! a földön ülő gyermek, azaz a kis farkas, megkap egyet a mellette haladó közül, s utána aztán az lesz a farkas.

megóvni. A játzó a kötéel lengésbe hozza s aztán mindkét lábával egyszerre átugorja. Ha ez a kötéel minden lengésénél jól sikerül: akkor hátulról eléfelé próbálja lendíteni s úgy szöki át, tehát előlről fején át ivet ir le és hátulról lábai alatt átesusztatja. Ha ez helyt maradva sikerül, akkor futva kell megkísérteni. Utoljára a kötéel oly gyors lengésbe hozza s oly magasra szökik, hogy a kötéel minden ugrásra kétszer suhanjon el lábai

Krónika.

— Hamis 10 frtos bankjegyek vannak Bécsben forgalomban, melyeket még pénztári tisztviselők is alig tudnak megkülönböztetni a valódiaktól. Az eddigi kutatások után azt sejtí a bécsi rendőrség, hogy a hamisítványok Magyarországon gyártatnak. Egyedüli ismertető jelök, hogy zöld színök világosabb zöld, mint a valódi bankjegyeké.

— Szeghő József pesti háztulajdonos olyan készüléket talált fel, melylyel a közúti vaspályakocsikat léerő nélkül egyetlen egy ember segítségével el lehet hajtani. Üres kocsinál az e fajta találmányok többnyire sikerülnek, de megterhelt kocsikat ilyen készülékkel eddig még nem tudtak továbbmozdítani. — Feltaláló találmányát gyakorlatilag is érvényesíteni készül.

— Egy nagy teherhajó, mely színig telve volt kőszénnel, a felső Dunaparton a Scholez-féleuszoda közelében elsüllyedt. A „Kereszkodás“, „Lincz“ és „Alkotmány“ nevű tehervontató gőzösek próbálták az elsüllyedt hajót elvontatni, s ez a margitszigeti hidig sikerült is. Ott azonban a hajó felfordult s fenekével jött a víz színére s a szén lenmaradt.

— Debreczenben valaki azon fáradságot vette magának, hogy hiteles adatok nyomán összeszámítsa a „Kiss“ és „Nagy“ nevűeket. „Kiss“ van e szerint 1038, „Nagy“ pedig 1062, s miután e két szám épen 3000-et tesz, a város lakosságának 17-éd részét teszik a „Kiss“-ek és „Nagy“-ok.

— Temesvárról írják, hogy Csakova és Módos mezővárosokat áradási veszély fenyegeti, Krassó-megyében a Temes már kiáradt; Torontál-, Temes- és Krassó megyékben az idei termés nagy része veszélyeztetve van.

— Pécs városát borzasztó szerencsétlenség érte; vasárnap este 6 órakor oly felbőszakadás volt, minőre emberek még nem emlékeztek. A jég diónagyságban hullott alá; a szőlők, mezők, kertek nagy része teljesen meg van semmisítve. Több emberélet és sok állat veszett el. A város a legnagyobb nyomor képét tünteti elő, és annál súlyosabban éri a csapást, minthogy több év óta már rosz termése volt.

A nagyvilágból.

— Háboru az indiánok ellen. Az Egyesült-Államok kormánya megint háborut folytat az indiánok ellen, kiknek egy része semmiképp sem akar felhagyni a csatagoló életmóddal és rablással. Az amerikai nagy köztársasági kormány hivatalos adatai 300,000 főre teszik az indián lakosságot. Ezek közül mintegy 150 ezeren békésen élnek a nekik kijelölt területeken; 85 ezer indián a rónákou kóborol, mindazáltal nem foglal ellenséges állást, sőt ezekből kerülnek ki a kormány ügynökei indián ügyekben. Ellenben 55,000 indián (tehát az egész-faj mintegy hatodrésze) távol tartja magát minden civilizációtól és tüzzel-vassal felel a fehér lakosság és a kormány közelédésére. Ezek ellen tehát kénytelen a kormány fegyvert ragadni s három harcztéren küzd ellenök. Californiában a köztársasági csapatok a modoc-indiánok ellen küzdenek, kik számra nézve gyengékek ugyan, de csaknem elfoglalhatlan posztiókat tartanak hatalmukban. Arizonában és Új Mexikóban Crook tábornok küzd az apachok ellen, kik 6—10,000 főt számlálnak. Itt gyakori összeütközések

történnek, melyekben rendszeren a vadak huzzák a rövidet. A legnagyobb harcztér a montanai, dacotai és wyoningi rónákon van. Az indiánok itt 45—50,000 emberből állanak, kikkel a csapatok nem harczolnak ugyan, de kitérésükben féken tartják. A különböző törzsek megrohanják Minnesota, Nebraska és Kansas határait s nagyon megnehezítik a csendes tengeri vasut északi felméréseit. Az indiánok által lakott földrészekben alig van több 12,000 katonánál. — A modoc-indiánok földje majdnem bevehetetlen. A vidék meredek sziklakkal és vadonnal van borítva, melyek a modocoknak biztos menedéket nyújtanak; kik a sziklák magaslatán, melyek elágazásait 10—60 lábnyi mélységűk választják el, meg a barlangokban tanyáznak és táboroznak, honnan ellenségeiket szemmel kísérhetik öt-mérföldnyi távrolól is, míg az ellenség őket észre sem veheti. Csak az a szerencse a köztársasági csapatokra nézve, hogy a modoc-indiánok csak hiányosan vannak fölfegyverkezve. Ujabb hírek szerint a modoc-indiánok eltűntek az amerikai csapatok elől, melyek háromnapi hasztalan üldözéssel nyomultak utánok. Az indiánok apró csoportokra oszlottak s rabolva s gyilkolva barangolnak a fehérék területén. Californiának illető része ennélfogva nincs biztonságban. A mostani állapot szerint nincs kilátás a háboru gyors befejezésére annál inkább, mert az indiánok azt hiszik, hogy itt van az ő megváltójuk eljövételének ideje, ki őket a fehérék hatalma alól felszabadítja.

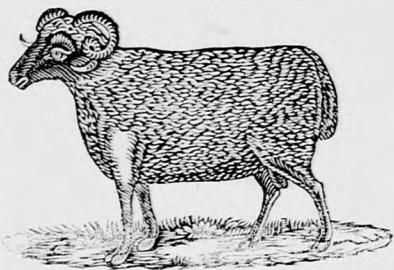
— Harcz Szumatrán. A hollandiak Szumatrán, hol terjedelmes birtokaik vannak, egy idő óta harcban állnak az atsinokkal, kik a hollandi birtokot megtámadták. E harcztérrel a következőket írják: A Cape Coast összes férfi lakossága kivonult a harcztérre, mely 20 mérföldre van a parttól. A harcztéren vannak továbbá az angol védnökség alatt létező atsin törzsek, kik saját főnökeik vezérlete alatt harczolnak. Habár ezen segédesapatok nem a legjobb harczosokból állnak, nagy tömegük — 50,000 ember — által mégis nagy sulyt képeznek a mérlegben. A hadsereg magvát 500, nagyrészt európaiakból álló s jól kiképzett csapat képezi, mely fölött a harmadik nyugatindiai ezred egy hadnagya, Hopkins parancsnokok. E csapat mind kiképzettség, mint fegyverzet tekintetében sokkal fölötte áll az asantiknak, kik körülbelől 12,000 vannak. A hollandiak terve az, hogy az ellenséges hadsereget félholdalakban tulszárnyalják és bekerítsék; de e tervet igen ovatosan hajtják végre, mivel az atsinok igen bátor harczosok, s vezérük elhatározott ember. Nagy hátrányukra szolgál, hogy nincs hadikészletük, főleg ólmuk, minek következtében kénytelenek apró köveket használni puskáikban, míg a telepések segédesapatai jól el vannak látva hadiszerekkel. Hosszan semmiesetre sem fog tartani a háboru, mivel az esős évszak a hadakozó feleket nemsokára haza fogja kergetni.

Talányok.

1)

P

Ü

2)

Orosz Tamás- és Ferencztől.

2. 5. 5. 2. 1. Ez haraggal szokott jönni.
 5. 4. 1. Jó időben nagyra nőni.
 8. 2. 7. Hasznos állat adja nekünk.
 9. 4. 7. 8. Ebből jó édest ehetünk.
 3. 2. 7. Az emberi test főrése.
 1-9. Emlékezetnek jelképe;
 Nyáron a mezőknek éke.

3)

— Muschál Ig.-től. —

Egyik szemem vörös,
 A másik fekete;
 Noha több szemem van,
 Még sem látok vele.

Agyonütöm társam,
 Mégis velem marad;
 Némelyik szegény lesz
 Altalam, — más gazdag.

— Kovács Ilkától. —

4)

— Katlik Györgytől. —

5)

Sz II

6)

— Ferenczy Ilonától. —

8. 4. Büszke háziállat,
 Vig, hogyha zabot kap;
 Megfordítva ha veszed —
 Házi lakhelyét leled.
 5. 4. Az étel e nélkül nem izlene. —
 4. 3. 3. Ez a lélekzés kül tényezője. —
 3. 2. 1. A szépségnek ez az ellentéte. —
 8. 7. 11. Van ilyen elég: erdei, pusztai,
 De legkedvesb a falusi s városi. —
 10. 9. 6. Ki iskolában ilyet tesz,
 Bizonyosan büntetve lesz. —
 12. 6. 6. Fehér, mint a galamb, haja és szakála,
 Sok gondnak terhe szállt tisztos homlokára.
 1-12. Kedves étele a magyarnak,
 Jó, ha az aratók egy tállal kapnak.

Megfejtési határidő június hó 20-dika.

A 15-ik sz. talányainak értelme: 1) **Husvét.** — 2) **Kánaán.** — 3) **Parna.** — 4) **Magyar.** — 5) **Igazság.** — 6) **Papir.**

A 16-ik sz. talányainak megfejtése: 1) **A baza minden előtt.** — 2) **Sztyárvány.** — 3) **Népnevelés.** — 4) **Lukács Pál.** — 5) **Keresztanya.** — 6) **Warom a táncz.** — 7) **Tóth Juliska.**

A 17-ik sz.-ban közlött talányok értelme: 1) **Sátor.** — 2) **Ellenőr.** — 3) **Iron.** — 4) **György.** — 5) **Mese.** — 6) **Tömög.** — 7) **Hóvirág.**

A 18-ik sz. talányainak értelme: 1) **Nándorfehérvár.** — 2) **Üdvözlünk tavaszi idő,**

Aldásod az Istentől jó;
 Fenn az égen báránnyfelhők,
 Lenn a földön lombos erdők!
 Szép virágok illatoznak,
 Vig báránnykák játszadoznak,
 Vége, vége már a télnek;
 Jó Istenünk hála néked! —

3) **Róna.** — 4) **Párt.** — 5) **Két ellentét.** — 6) **Huszár.**

A megfejtéseket beküldték: Piásek Béla, Szkalák Károly, Szkalák Nelli (A talánnyal megelőzték: tán lesz más), Imecs Ilona, Danilovich Mari és Erzsike, Fiedler Janka, József és Etelka, Lakatos Mariska, Susits Béla, Horthy Ilona és Mariska, Orosz Tamás és Ferencz, Pongrácz Emma, Bodó Péter és János, Madarász Ernesztine, Dobé István, Orosz Miklós, Wollemann Emilia és Béla, Latinovics Géza, Rosenmeyer Lajos, Greiner Etelka és Irén, Bubreg Ilona, Drozd Pál, Dessewffy Iván, Majoros Elemér, Ilonka és Bella, Muschál Ignác, Zagyva Janka, Csizér Ilona, Pollák Irma és Gizela, Csizsér Eszter, Csorba Imre és Jani, Piros Feri, Némethy Blanka, Kis Katinka, Jámbor Gizi, Drozd János és József, Buzalka Jozefa és Erzsébet, id. Sterntal Artur, Braisz Laura, Képes Margit, Teleki Sándor és László, Liszka Kornél, Fuchs Béla, Lónyay Ilona és Ferencz, Kaszovitz Ferencz, Kern Hugó, Gaal Ilka és Irma, Süteó Margit, Babocsay Béla, Kollerich Irma, Kinizsy Zsuzsa, Szuhányi Ferencz és Anna, ifj. Tegze Ferencz, Noszál Gyula, Kónyay Lotti, Mátyás Anna, Kuliffay Lajos és Bella, Katlik György, Labbanz György, Rudnay Ilona, Lipovniczky Erzsike, Szunyogh Anna és Mariska, Paulovits Marika, Dávid Irénke, Ferenczy Jolán, Kollár Kálmán, ifj. Androvich Sándor, Andreaszky Emil, Molnár Imre, Hidassy Elek, Paczolay Giza, Zsiday Piroška, Goldperger Malvin, ifj. Ludvígh János, Krengel Vilma és Irma, Vitális Róza, Tóth Juliska, Seffer Sándor, Sz. P-ás János, Süteó Margit, Anna és Gizela, Ferenczy Jolán, Szücs Lujza, Szücs Emma, Szücs Béla, Sz. Sándor.

A jutalmakat sorshuzás utján elnyerték: Kollerich Irma, Susits Béla, Drozd Pál.

TARTALOM.

A lelkiismeret hatalma. Elbeszélés. — Tanulók himnusa. Vers. — Az önféjű királyleány. Mese. — Dalos erdő. Vers. — Lóusztatás a Volgán. (Képpel.) — Kínai temetés. (Képpel.) — Tengersizem a Kárpátokon. (Képpel.) — Hogy sült ki az igazság. Mese. — Ne higgy az álomnak. Egy kis kaland. — Dehogy kell nekem! (Képpel.) — Kis köszöntő. Anyám nevenapján. — Mulassunk. — Krónika. — A nagyvilágból. — Talányok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép címezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság” szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**